

DE BRANDARIS

De vuurtoren van Terschelling

HET LICHT VAN DE BRANDARIS LEIDT AL 700 JAAR LANG SCHEPEN DOOR DE ONDIEPE WATEREN VAN DE WADDENZEE TUSSEN TERSCHELLING EN VLIELAND, VOLGELADEN MET GOEDEREN OP WEG NAAR ZUIDERZEESTEDEN OF JUIST LEEG DE WIJDE WERELD IN.

VUURTOREN – BRANDARISSTRAAT 2 – WEST-TERSCHELLING

Ooit stonden er overal langs de Nederlandse kust vuurtorens. Nu zijn dat er nog maar 78 en hiervan zijn er 30 actief. De Brandaris op Terschelling is de oudste nog werkende vuurtoren en een van de laatste vuurtorens die 24 uur per dag bemand is. De toren is 53,7 meter hoog en heeft, net als iedere andere vuurtoren, zijn eigen lichtsignaal. Op die manier weten schepen welke vuurtoren

zij in zicht hebben. Op de waterkaarten staan de signalen vermeld, zo toont de Brandaris: één schittering per vijf seconden: 0,3 seconde licht en 4,7 seconden donker. Eigenlijk is de Brandaris helemaal geen vuurtoren. Toen de huidige toren in 1594 gereedkwam – de eerste Brandaris is in 1323 gebouwd, maar in de 16e eeuw in de zee gestort – had de toren

Openbaar vervoer

Station Harlingen
Veerdienst 1 of 5
naar Terschelling
(Rederij Doeksen)

Informatie

VVV Terschelling
Willem Barentsz-
kade 19a, 8881 BC
West-Terschelling
0562 44 30 00
info@vvv
terschelling.nl
vvvterschelling.nl

een houten dakje. Er kon, zoals toen gebruikelijk was, dus helemaal geen open vuur worden gestookt. Er werden kaarsen aangestoken in lantaarns die eigenlijk veel te weinig licht gaven. De bewoners van Terschelling staken daarom grote vuren aan in de duinen van het eiland om de schepen veilig door het nauw tussen Vlieland en hun eiland te leiden. Pas in 1834 kreeg de Brandaris een nieuw lichthuis, met voor die tijd zeer vooruitstrevende lenzen en kreeg hij de werkelijke functie van vuurtoren. In 1920 ontwikkelde Philips zelfs speciaal voor de Brandaris een enorme gloeilamp. Tegenwoordig is de Brandaris zó hightech dat de toren helemaal vol met apparatuur staat. Het lijkt meer op een verkeerstoren dan een vuurtoren. Hierdoor is het gebouw ook niet de beklimmen of bezichtigen. De vuurtoren Eierland van Texel, Vuurduin op Vlieland en de vuurtoren van Ameland zijn wel te bezichtigen. Zij laten goed zien hoe zo'n lamp in een lens werkt en geven een prachtig uitzicht over zee en de eilanden.

ANDERE VUURTORENS

Naast de Brandaris is de vuurtoren van Haamstede misschien nog wel bekender. Deze vuurtoren stond afgebeeld op het briefje van 250 gulden en is een vuurtoren zoals een kind hem zou tekenen: een taps toelopende rood-witte gietijzeren toren met bovenop een karakteristiek lichthuis. De Vuurtoren Vereniging heeft alle

vuurtorens precies in kaart gebracht en werpt zich op als beschermheer van dit nautische erfgoed: vuurtorens.org.

BIJZONDERE BEWONERS

Een vuurtorenwachter bedient het licht en de lenzen in de vuurtoren en onderhoudt de toren.

In de tijd voor radar en satellieten had de vuurtorenwachter ook nog de functie van uitkijk. De Brandaris is een van de weinige vuurtorens die ook nog echt is bemand en doet dienst als verkeerscentrale voor het gehele waddengebied.

OVERNACHTEN

In Harlingen is het mogelijk om in de vuurtoren te logeren. Ga je voor de full vuurtoren-experience, kijk dan op: vuurtoren-harlingen.nl

WEETJE De oudste en beroemdste vuurtoren is de vuurtoren van Alexandrië. Deze 117 meter hoge toren werd 300 jaar voor Christus gebouwd op het eilandje Pharos, vlak voor de haven. Via holle spiegels werd zonlicht en licht uit olielampen verspreid over zee en op kilometers afstand wisten zeelieden dat zij vlak bij een veilige haven waren.

VORDEN

Verstoopt tussen coulissen

VORDEN LIGT VERSTOOPT IN HET COULISSELANDSCHAP VAN DE ACHTERHOEK. NA ELKE BOMENRIJ OF BOCHT IN HET ZANDPAD KRIJG JE EEN OUD-HOLLANDS SCHILDERIJ OP JE NETVLIES.

ESDORP – 7235 INWONERS – GEMEENTE BRONCKHOST

Kronkelende beekjes, licht heuvelachtige velden omzoomd door oude eiken of lange oprijlanen met aan het einde een kasteel: Vorden ligt hier precies middenin. Het dorp Vorden ontstond bij een doorwaadbare plek (een ‘voorde’) over de Baakse beek. Kasteel Vorden en dorp zijn waarschijnlijk in dezelfde tijd ontstaan en zijn nog steeds onlosmakelijk met elkaar verbonden. Eigenlijk is Vorden verbonden met maar liefst acht kastelen in de directe omgeving. Daarom noemt men het dorp ook

vaak het kastelendorp. Vorden is een gezellige plaats met opvallend veel cafés en restaurants – het landschap en de kastelen trekken van oudsher veel toeristen – een ruim marktplein en natuurlijk een Nederlands-hervormde kerk. Kijk vooral even binnen bij Hotel Bakker met zijn prachtige gevel met veranda uit het begin van de vorige eeuw en een nostalgisch interieur.

BIJZONDERE BEWONER

In 2004 kocht Karin de Rouw het leegstaande Kasteel Vorden.

Auto N319/N316
Openbaar vervoer
Station Vorden

Lochemseweg
De Bramel
Vorden
Wierseweg

Informatie
VVV Vorden
Dorpsstraat 12-A
7251 BB Vorden
0575 553 222
achterhoek.nl

Kamer voor kamer heeft zij het ontdaan van alle verbouwingen uit de jaren 70 en ze heeft zo veel mogelijk in oorspronkelijke staat teruggebracht. Het kasteel is, inclusief privévertrekken, opengesteld voor bezoekers. Zo kun je mooi zien hoe een moderne kasteelvrouw leeft.

HOOGTEPUNTEN

- ▶ Antoniuskerk uit de 14e eeuw met opvallend spitse toren.
- ▶ De acht kastelen in de omgeving, zie In de omgeving.

LOKALE SPECIALITEITEN

Achterhoekse wijn, Hackfortbier, achterkoekjes, zwanehals (cakeje).

IN DE OMGEVING

Het dorp Vorden is omringd door acht kastelen. Er is zelfs een achtkastelenroute, een fietsroute die al sinds 1913 bestaat. gelderseroutes.nl

Kasteel Vorden ziet eruit als een écht kasteel met slotgracht en brug. Het werd al in de 12e eeuw genoemd, maar werd in de 19e eeuw omgebouwd tot landhuis. kasteelvorden.nl

Kasteel Hackfort uit de 14e eeuw was tot 1981 in bezit van

de families Hackfort en Van Westerholt. De laatste telg heeft het landgoed nagelaten aan Natuurmonumenten. In het koetshuis zit een goede brasserie en via buitenlevenvakanties.nl kun je suites huren in het kasteel. Kasteel Den Bramel (18e eeuw) heeft 14e-eeuwse fundamenten. Het huis is privé, de tuinen zijn opengesteld.

Het 14e-eeuwse Kasteel De Wildenborch kwam in 1780 in bezit van de familie Staring. Een stichting beheert het landgoed en het archief van dichter A. C. W. Staring.

Van Landgoed De Wiersse wordt gezegd dat het de mooiste tuinen van Nederland heeft. Oordeel zelf: tussen mei en september zijn ze te bezichtigen. dewiersse.nl
Huize Medler is al sinds 1648 in bezit van de familie Van Dort

tot Medler en niet toegankelijk. Kasteel Onstein is niet écht een kasteel, meer een 17e-eeuws landhuis. De huidige torentjes, die het op een kasteel doen lijken, zijn er in 1925 opgezet. Kasteel De Kieftskamp is gebouwd in de 18e eeuw en nu eigendom van het Geldersch Landschap. Het landgoed is vrij toegankelijk.

ETEN & DRINKEN

Kasteel Vorden Restaurant 't Kasteelhaantje De Horsterkamp 8 7251 AZ Vorden 0575 550 684 kasteelvorden.nl

Grand-café Het Meestershuis Dorpsstraat 1 7251 BA Vorden 0575 848 635 hetmeestershuis.nl

OVERNACHTEN

Hotel Bakker Dorpsstraat 24 7251 BB Vorden 0575 551 312 bakkerinvorden.nl

EVENEMENTEN

- Achtkastelenloop (maart).
- Open Tuindagen (mei-okt) bij Kasteel De Wiersse. dewiersse.nl
- Mañana Mañana (juni) is een muziekfestival midden in de bossen op Landgoed Vorden (mananamanana.eu).
- Tijdens de spectaculaire slipjacht in Vorden (november) wordt niet echt op wild gejaagd. De honden volgen een geur en ruiters galopperen achter de honden aan dwars door de natuur (achterhoek.nl).

HEERLIJK STAPPEN DOOR GEVARIEERD LANDSCHAP

Het idyllische landschap van de Achterhoek

HET AFWISSELENDE LANDSCHAP VAN WINTERSWIJK BIEDT IDYLLISCH MEANDE-RENDE BEKEN, ESGRONDEN, BOERDERIJEN MET OSSENBLOEDRODE TOPGEVELS, ZANDWEGEN EN OUDE SPOORBANEN. SOMS LATEN KNALBLAUWE IJSVOGELTJES, DIE IN DE BOVEN-SLINGE FOERAGEREN, ZICH IN EEN FLITS SPOTTEN, MAAR DE KANS OM REEËN TE ZIEN IN DE RUIGE WEILANDEN IS GROTER. WAT JE HOOPT TE MISSEN, IS EEN EVENTUELE AANVAL VAN DE BROEDENDE BUIZERD WAARVOOR GEWAARSCHUWD WORDT MET EEN GROOT BORD.

WANDELROUTE – 12 KM – 16.000 STAPPEN – WINTERSWIJK

Parkeren & informatie

P TOP Berenschot. Deze parkeerplaats ligt achter Restaurant Berenschot's Watermolen Wooldseweg 74 7108 AB Woold Volg de borden TOP Berenschot.

Onderweg

U Restaurant Berenschot's Watermolen Wooldseweg 74 7108 AB Winterswijk berenschots watermolen.nl

Route

C De route is een combinatie van het Wandelnetwerk Twente en het Pieterpad (wit-rood). Voor 90% onverhard.

K Kaart en routebeschrijving: Routeboekje pag. 11

Scan de QR-code voor de route.

Je begint bij de parkeerplaats achter Watermolen Berenschot **1**. De hond mag op de zandpaden buiten het bos loslopen, maar in de bossen van particulieren en Natuurmonumenten moet hij aan de lijn; let op de borden. Deze maatregel is vooral voor jagende honden een must vanwege de reeën, maar ook omdat in de ondergroei van het bos zeldzame planten groeien. Een ander terecht verzoek is om de steile kanten van de meanderende beken niet te laten beschadigen door de hond, onder andere omdat de kwetsbare ijsvogel er nestelt. De route gaat door kleine stukken bos waar de Boven-Slinge **2** en **5** doorheen meandert. Afgewisseld met zandwegen door het halfopen coulisselandschap langs fraaie boerderijen **3**.

Winterswijk kent een rijke (cultuur-) historie. Zo wordt de bodem van het Winterswijkse buitengebied de mozaiekvloer van Nederland genoemd. De afzettingen van verschillende geologische perioden komen aan of dicht bij de oppervlakte. In 1985 werden er

pootafdrukken gevonden van de grote Sauriër, een dinosaurus. Rondom Winterswijk liggen prachtige oude scholtenboerderijen verspreid door het coulisselandschap. Veel met dezelfde naam. Na 1861 verdween bij de scholtenboeren het eerstegeboorterecht. Dat wil zeggen dat bezittingen vanaf die tijd verdeeld moesten worden tussen alle broers en zussen. Daardoor werden er nieuwe boerderijen gebouwd, met de oude naam, maar met Nieuw- ervoor.

WEETJE In het Buskerbos **4** groeien mispel, vogelkers en es; in de poelen leven kamsalamanders en kleine watersalamanders.

RONDJE ZIJPE

Naar de bolleu

BIJ HET WOORD 'BOLLENSTREEK' DENKEN VELEN NOG STEEDS AAN HILLEGOM EN LISSE. TOCH LIGT HET GROOTSTE AANEENGESLOTEN BOLLENGBIED TER WERELD IN DE KOP VAN NOORD-HOLLAND. GENIET HIER IN HET SEIZOEN VAN DE KLEURIGE VELDEN MET KROKUSSEN, NARCISSEN, HYACINTEN, IRISSEN, TULPEN, LELIES EN GLADIOLLEN.

FIETSROUTE - 49 KM - CALLANTSOOG

Deze gevarieerde fietstocht voert langs en door de Zijpepolder, een voormalig zeegat dat in 1597 definitief werd drooggelegd. Ook buiten het bollenseizoen valt er in het weidse polderland achter de duinen voldoende te beleven. Startplaats Callantsoog heeft zich vanaf 1914 tot badplaats ontwikkeld. In

Museumboerderij Tante Jaantje 1 kom je meer te weten over de armoede van weleer, het reddingswezen en het werk aan de zeewering. Na de drooglegging werd de Zijpepolder ingericht voor de landbouw, maar ook lieten welgestelde Amsterdammers hier buitenplaatsen aanleggen. Landgoed Het Wildrijk 2

in Sint Maartenszee staat bekend om zijn stinsenflora, met name de blauwe wilde hyacinten in het voorjaar. Tussen Camperduin en Petten is door de versterking van de kust met zand uit zee een geheel nieuw strand- en duingebied ontstaan, de Hondsbossche Duinen. Voor meer informatie kun je terecht bij het Informatiecentrum Kust, Zand tegen Zee 3. Beklim bij knooppunt 22 vooral de trappen voor een panoramisch uitzicht. Oostelijk zie je de Hargeren Pettemerpolder 4, een prachtig verstild natuurgebied met kronkelende

sloten, natte weiden en volop vogels. De langgerekte Grote Sloot 5 wordt geflankeerd door monumentale stolpboerderijen en poldermolens. In de droogge maakte Zijpepolder zorgde deze waterweg voor een natuurlijke afwatering naar zee. Tot de opening van het Noordhollandsch Kanaal in 1824 was het ook een belangrijke scheepvaartroute en lagen er verschillende buitenplaatsen. Het karakteristieke dorp Oudesluis 6, een voormalige zeesluis, wordt nu omgeven door groen polderland. Ooit was het een aanlegplaats

WEETJE Op de fietsdag Bloeiend Zijpe geven bloembollenkwekers in de regio toestemming om een gedeelte van de route dwars over hun bollenland te fietsen (bloeiendzijpe.nl). Dichter bij de bloemen kun je niet komen.

Parkeren

P Callantsoog, Jewelweg tegenover de VVV

Onderweg

U Callantsoog, Strandrestaurant Woest, Strandslag Kiefteglop 13, woest.nu

Route

Kaart en knooppunter: Routeboekje pag. 31

voor VOC-schepen en vertrokken walvisvaarders hier naar zee. Een fascinerende gedachte. De vlotbrug 7 in 't Zand is een van de vijf resterende drijvende bruggen in het Noordhollandsch Kanaal. Dit kanaal tussen Amsterdam en Den Helder was te breed voor ophaalbruggen. De oplossing werd gevonden in vloten en later pontons, die aan weerszijden van het kanaal konden worden weggetrokken. Links van het laatste traject naar Callantsoog ligt het voormalige eiland 't Oghe 8, waar Callantsoog is ontstaan. De contouren zijn nog enigszins waarneembaar.

STEVENSWEERT

Eiland in de Maas

OMRINGD DOOR DE OUDE MAAS EN DE MAAS LIGT EEN EILAND WAAR AKKERLAND EN KRONKELENDE DIJEN WORDEN AFGEWISSELD MET RIVIERBEDDINGEN EN KAPELLETJES. OIT STONDEN HIER DRIE IMPOSANTE KASTELEN, WANT DE LIGGING WAS UITERST STRATEGISCH. NU LIGT ER HET BIJNA PERFECTE VESTINGSTADJE STEVENSWEERT.

VESTINGSTAD SINDS 1633 – BEWONERS VESTING 1650 – GEMEENTE MAASGOUW

Een vesting wordt bijna altijd gebouwd rond een bestaande stad of plaats, waardoor het oorspronkelijke stratenpatroon behouden blijft. Toen de Spaanse opperbevelhebber Francisco de Moncada in 1633 besloot een vesting te bouwen op dit eiland in de Maas, hield hij na het afbreken van de huizen alleen rekening met het kasteel en de kerk. Het resultaat was in het geval van Stevensweert een bijna perfecte radiaal-symmetrische vesting in de vorm van een zeshoek, waarbij de straten als fietsspaken van de bastions en ravelijnen naar het midden van de vesting lopen, waar de Hoofdwacht stond. Tot 1702 wapperde de vlag van de Habsburgse Nederlanden op de bastions, in dat jaar werd Stevensweert veroverd door de Republiek. Nog steeds staan de kanonnen op het bastion, maar nu zorgen ze voor kodak-momenten met uitzicht op de jachthaven en de recreatieplassen langs de Maas. Waar de Maaspoort van de vesting

stond, kun je genieten van een prachtig uitzicht over de meanderende Maasvallei. In de voormalige vesting lijkt de tijd te hebben stilgestaan en slenter je heerlijk over de wallen en door de smalle straatjes. Hoewel er geen markt meer is en nog maar één winkel, is de Markt, nu bezaaid met terrassen, nog steeds het centrum van de stad.

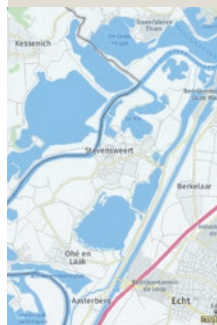
HOOGTEPUNTEN

- Streekmuseum Stevensweert/ Ohé en Laak is zeker een bezoek waard als je iets te weten wilt komen over de luisterrijke geschiedenis van Stevensweert en zijn bewoners (museumstevensweert.nl).
- De Protestantse Kerk uit 1819 is gebouwd op de fundamenten van de slotkapel.
- Het bastion Gelderland is helemaal hersteld, met schietgaten en kanonnen. Via een tunneltje kun je ook het ravelijn, dat in de gracht ligt, bereiken.

Auto
A2 afslag 44
Stevensweert

Openbaar vervoer
NS Station
Roermond/Arriva
Station Echt, Arriva
bus 68

Informatie
VVV Hart van
Limburg
Markt 17
Roermond
0475 33 58 47
vvvstevensweert.nl

BIJZONDERE BEWONERS

Een tragisch liefdesverhaal beroerde de harten van velen in de omgeving van Stevensweert en ver daarbuiten. Benjamine Keijzer was het mooiste meisje van de stad. Ze droomde van de prins op het witte paard en zoals het in sprookjes gaat, verscheen deze. In Stevensweert. Ze werden verliefd, trouwden en kregen een dochter. De familie van de prins, de familie Von Anhalt-Schaumburg, wist na eindeloze processen het huwelijk nietig te laten verklaren en de prins vluchtte uit beeld, Benjamine en hun dochter in schande achterlatend. Verbannen uit de stad

WEETJE Stevensweert heeft altijd mensen van uiteenlopend allooi aangetrokken: calvinisten uit Holland, lutheranen uit de Noord-Duitse landen en katholieken uit Picardië. Al deze mensen woonden samen in de kleine vesting. Dat de katholieke en protestantse kerk naast elkaar aan hetzelfde plein staan, geeft aan hoe verdraagzaam al deze mensen hier samenwoonden.

zwierf zij met dochter Caroline en een gebroken hart door Europa om op 58-jarige leeftijd in Parijs te sterven.

IN DE OMGEVING

Van Maastricht tot Kessenich loopt het grensoverschrijdende Rivierpark De Maasvallei. Het winterbed van de Maas is de afgelopen jaren in zijn oude, meanderende staat teruggebracht, omgeven door prachtige natuurgebieden.

Vee loopt langs de oevers, wandel- en fietspaden over de dijken en op verschillende plekken zetten voetveren je over naar mooie maasdorpen zoals Stevensweert (rivierparkmaasvallei.eu).

ETEN & DRINKEN

IJssalon Joost Damen
Walburgisstraat 11
Ohé en Laak
06 24 14 71 72
laakerboereies.nl

Herberg Stevenswaert
Veldstraat Oost 1
0475 55 23 76
herberg-stevensweert.nl

OVERNACHTEN

Hotel De Spaenjard, Maasstraat 84,
3640 Kinrooi, België,
+32 89 32 12 70, maashotels.be